

СССР-са НАРОДНОЈ ОВМОС РАЗВИТЈЕЛОН КОЈМОД

ПЯТИЛЕТНЕЈ ПЛАН

(1938 — 1942 во са)

ВКП(б) XVIII-од сјезд вылын В. МОЛОТОВ јорт докладлон тезисјас, кодјасос кызвыннас

ошкөма ВКП(б) ЦК Политбјуроон

(ПРОДОЛЖЕНИЕ)

3. Ужалыс јөзлыс материально-культурној уровень кыпдөм куза мөд пјатилетнеј планон сувтөдөм мог, народној потребленјелыс уровеньс кык пөв да унжык вылө кыпдөмөн, сиз-жө пөртөма олөмө.

Мөд пјатилетка чөжөн народној овмос став отраслјас куза рабочјаслөн да служашщјаслөн лыдыс содис содис 17,6 прөцент вылө. Став народној овмос куза рабочјаслөн да служашщјаслөн среднегодовой заработной платыс 1937 воын, 1932 во серти, содис 113,5 прөцент вылө, мөднөгөн-кө кык пөв дорыс унжык вылө. Рабочјаслөн да служашщјаслөн заработной плата фонд, мөд пјатилетка план куза быдмөсө индылөм 55 прөцент вылө пьдди, содис 150 прөцент вылө, мөднөгөн-кө содис 2,5 пөв вылө. Рабочјаслөн да служашщјаслөн культурно-бытовөја обслуживајтөм вылө (просвещеніе, здравоохраненіе да с. в.) государственной рөскөдјас тајө војаснас 4,4 мильярд шайтсаң содисны 14 мильярд шайтөз, мөднөгөн-кө кујим пөв дорыс унжык вылө. Мөд пјатилетка војасө төдчымөнја содис колхозникјаслөн зажиточность. Колхозникјаслөн валовөј дохөдыс 4 воон (1933—1937 војас) содис 2,7 пөв дорыс унжык вылө, а денежној дохөдјас, кодјас јуксөны колхозникјас пөвсын трудоөенјас вылө, тајө војаснас содисны 4,5 пөв.

Паскыда потреблајтан предметјаслөн производство 1937 воын содис 1932 во серти кык пөв дорыс унжык вылө. Паскыда потреблајтан уна важној продуктајас да изфеліејас куза шөддөма не сөмын кык пөв содөм, но і производствөсө кујимындаалөм. Мөд пјатилетка војасө государственной кооперативној товарооборот содис кујим пөв дорыс унжык вылө, а өтщөщ колхозној торговлякөд 1932 воын 47,8 мильярд шайтсаң сјө кыптис 143,7 мильярд шайтөз 1937 воын.

Паскыда потреблајтан төварјас вылө розничнојдоңјас чинтөм куза мөд пјатилеткалыс заданіејас олөмө пөрттөмсө вевтөма рабочјаслыс да служашщјаслыс заработной платалыс размерјассө төдчымөнја јона кыпдөмөн, мыј урчитчыліс пјатилеткадн, а сиз-жө колхозјаслыс да колхозникјаслыс денежној дохөдјассө төдчымөнја лөом содтөмөн.

Мөд пјатилетка војас чөжөн СССР-ын нөддөма настојашщөј культурној революција. Началној да среднеј школајасын велөдчысјаслөн лыдыс 21,3 мильион-саң содис 29,4 мильионө,

сесса 5—7 классјасын велөдчысјаслөн лыдыс содис кык пөв, а 8—10 классјасын велөдчысјаслөн лыдыс содис 15 пөв. Высшөј учебној заведеңіејасын велөдчысјаслөн лыд кыптис 550.000-өз. Культурној строитељство паскаліс і став мукөд отраслјасын.

СССР-са став республикајасын шөддөма төдчана успехјас индустриализација фелдын да населеніелыс материально-культурној уровень кыпдөдан фелдын, национальној болшевицкөј кадрјас лөсөдөмын, став национальној, содержаніенас социалистическөј, культура кыпдөмын. Материальној да культурној кыптөмлөн темпјасыс торја ыжыдөс вөліны советскөј Востока народјаслөн.

4. Мөд пјатилетнеј план победоноснөја олөмө пөртөм да социализмыс шөддөм успехјас подув вылын, СССР пьрис көймөд пјатилеткаын развитіелөн вылө полосаө, классјастөм социалистическөј общество строитөм завершитан да социализмаң коммунизмө вөчасөн вужан полосаө, кор решајушщөј төдчанлун бөстө ужалыс јөзөс коммунистическөја воспитан фелө, коммунизм строитыс јөз сознаніеын капитализмыс коласјас венөм.

Но оз поз чинтыны тајө гигантскөј мог решитөмлыс сөкыдлунјассө, торјөн-нын враждебној капиталистическөј окруженіе условіејасын. Нөшта-нын, мыј первој да мөд пјатилеткајас успешнөја олөмө пөртөм вылө вөзөдтөг, мијан промышленностин развитіелөн рекордној өдјас вылө вөзөдтөг, сы вылө вөзөдтөг, мыј производство техника куза СССР-са промышленностин панјис воынуныс капиталистическөј странајасөс. — став тајө вылө вөзөдтөг, ми нөшта ег субөдөј экономическөј отношеніеын јонжыка развитөј капиталистическөј странајасөс.

СССР пөрис экономическөј независимөј странаө, кодө обеспечивајтө асыс странаөсө да обороналыс нуждајассө став колана техническөј вооруженіеөн. Аслас развитіе темпјас серти, СССР-са промышленностин сулалө мирын первој местаын. Сек кор капиталистическөј странајаслөн промышленностин 1929 во помын заводитчыс сөкыд экономическөј кризис бөрын вөдчөс 1937 воын муртса 103,5 прөцентө 1929 во са уровеньсаң, а 1937 во са мөджынасаң, вылө кризис ударјас улын, бара уөис улан, — СССР-са став крупној і поснө промышленностин 1937 воын вөдчөс 371 прөцентөз 1929 во са уровеньсаң, а СССР-лөн ачыс крупној промышленностин — 428 прөцентөз сјө уровень-

саң, мыј војнаөдса кадкөд өткөфалөм серти петкөдлө крупној промышленностин велөдчысјаслөн лыдыс содөм 7 пөв дорыс унжык вылө. 1938 воын СССР-са, став промышленностин продукция содөс во сертыс нөшта 11 прөцент вылө да вөдчөс 412 прөцентөз 1929 во са уровень динө, а крупној промышленностин куза весөг 477 прөцентөз 1929 во са уровень динө, — сек кор капитализм странајасын 1938 воын промышленностин продукция чинөс 13,5 прөцент вылө колөм во сертыс да чинөс 91 прөцентөз 1929 во са уровеньсаң.

Капитализмын противоположностын, көнө странајас куза развитіелөн ыжыд неравномерност дырјө, бөрја да с онас промышленностин зоннас ез вөв содөм, а лөи промышленностин производствөлөн төдчымөнја чинөм, — СССР-ын ми имөитим промышленностин неуклонној да өдјө кыптөм, промышленностин продукциялөн воыс-во быдмөмлыс вылын темпјас. Сы вөсна, век-жө, мыј вөзтө мијан страна вөлі экономическөј отношеніеын вывти бөрөкөлөмөн, СССР-са промышленностин развитіелөн уровень населеніе душа вылө производство размерјас смыслын і өнө на төдчымөнја улынжык технико-экономическөј отношеніеын Европаса да США-са јонжыка развитөј капиталистическөј странајасыс.

Төдса, мыј населеніе душа вылө мијан странаын вөд төдчымөнја ешажык промышленностин продукция, сөщөм странајасын дорыс, кычө Америкаса Сојединөној Штатјас, Англіја, Германия, Франция, Сиз, напөримө, мөд пјатилетка пом көжлө населеніе душа вылө СССР-ын воис: электро-енергја кык пөв сажө ешажык Францияын дорыс, пөшти кујим пөв ешажык Англіјаын дорыс, кујим пөв да жын вылө ешажык Германияын дорыс, вөт пөв да жын вылө ешажык США-ын дорыс; чугун — кык пөв сажө ешажык Англіјаын да Францияын дорыс, кык пөв да жын вылө ешажык Германияын дорыс, кујим пөв ешажык США-ын дорыс; сталь вөлі пөшти кык пөв ешажык Францияын дорыс, пөшти кујим пөв ешажык Англіјаын да Германияын дорыс, пөшти 4 пөв ешажык США-ын дорыс; изшөм населеніе душа вылө СССР-ын воис неуна ешажык Францияын дорыс, да төдчымөнја ешажык США-ын, Англіјаын да Германияын дорыс.

СССР пьр-на колччө населеніе душа вылө сиз-жө сөщөм промышленностин

төварјас, кычө ткаңјас, бумага, майтөг да өткымын мукөдтор вөчан размерјас куза.

СССР-са промышленној производство размерјаслыс технико-экономическөј отношеніеын јонжыка развитөј капиталистическөј странајаскөд өткөфалөм серти тајө тырмытөмсө должен лөны тырвычө бьрөдөма, медым обеспечитны коммунизмыс окончательној успех капитализмкөд сјө историческөј ордјысөмын.

5. Öнө, кор СССР течөс кычө социалистическөј государство, помалис кызвыннас народној овмослыс технической реконструкция да промышленностин да вөзму овмосын производство техника уровень куза сулалө воын Јевропаса лубөј капиталистическөј странаыс, — өнө ми вермам і долженөс став судтанас практическөја сувтөднө да пөртны олөмө СССР-са основној экономическөј моглыс решөніе: субөны да панјыны сиз-жө экономическөј отношеніеын Јевропаса јонжыка развитөј капиталистическөј странајасөс да Америкаса Сојединөној Штатјасөс, помөз решитны тајө могсө матыса кадкөласт чөжөн.

Та могыс колө народној овмосса став јукөдјас техничөскөј вооруженіелөн вөзө вылө төдчымөнја быдмөм да, сиз-кө машиностроеніе да став сөкыд промышленностин став мерајасөн развөвајтөм, производствөлыс став организација да технология решөтельној бурмөдөм, наукалыс да изобретеніејаслыс вылө достижөнөјас паскыда пьртөмөн, производственној кадрјаслыс лыд, медса-нын качество бөксаң, содтөм, промышленностин, транспортын да вөзму овмосын техника буре освоитөм. Љөны индөккөд лөгалөмын сы јылыс, мыј „уж производительност сјө, бөрја щөтын, медса важној, медса главной вылө общественној строј победа вылө“, ми долженөс обеспечитны социалистическөј ордјысөм да стахановскөј движеніе став мерајасөн паскөдөм, став предпјатіејасын да учрежденіејасын, став колхозјасын трудоөөј дисциплиналыс неуклонној движеніе став мерајасөн паскөдөм, ми долженөс обеспечитны рабочөјјас, крөстана, интеллигенција ужлыс социалистическөј обществөлы достөјној вылын производительност.

Сыкөд өтщөщ колө обеспечитны народној дохөдыс сөщөм быдмөм да товарооборотлыс развитіе, медым көймөд пјатилетка војасө кыпдөны народној потребленіе 1½—2 пөв. Та могыс, сөкыд да оборонној индустрија јона кы-

пөдөмкөд өтщөщ, колө паскөдөны уж паскыда потреблајтан төварјас да сојан прөдуктајас лөзөм кыпдөм куза, а сиз-жө обеспечитны рабочөјјаслөн да служашщөјјаслөн реалној уждөн содөмлыс позанлун, колхозникјаслөн дохөдјас содөмлыс позанлун.

Көймөд пјатилеткалөн тајө основној могјас серти, колө обеспечитны карса да сөктса ужалыс јөз став массајаслыс культурној уровень төдчымөнја кыпдөм, вөчны ыжыд восков вөзө рабочөј класслыс, социалистическөј обществөлөн передовөј да руководашщөј вынлыс культурно-техничөскөј уровеньс инженерно-техничөскөј уж вывса работникјас уровеньс кыпдөдан историческөј фелдын.

Көймөд пјатилеткаын промышленностин да став народној овмослөн гигантскөј быдмөм да общөгөсударственној планкөд лөгалөмын сјөсө вөзө перебојјастөг кыпдөм обеспечитөмлөн коланлун, медса-нын СССР-лөн вөшнөј кышалөмын империализм агрессивној вынјаслөн содан условіејасын, требуйтөны гырыс государственној резервјас лөсөдөм, ставгыс медвоз, ломтас, электро-енергја да өткымын оборонној производствөјас куза, а сиз-жө транспорт развөвајтөм куза, странааса соотвөтствујушщөј районјасын правөльној размөщөјтөмөн, непроизводитөлној да ыліса перевозкајас бьрөдөмөн да странааса основној экономическөј очарјас меставывса ресурсјас максималној лыдөн обеспечитөмөн.

ВКП(б)-лөн XVIII-од сјезд вынөдө СССР-са народној овмос развөвајтан көймөд пјатилетнеј планлыс ташөм заданіејас, кодөс представитөма СССР-са Государственној П л а н о вөј Комиссијадн да примөтөма ВКП(б) Центральној Комитөтөн да СССР-са Народној Комиссарјас Советөн.

II. КОЈМОД ПЯТИЛЕТКА КУЗА ПРОИЗВОДСТВО СОДӨМЛӨН ПЛАН

1. Лөсөдны СССР-са став промышленностин куза прөдукцијалыс өбөм 1942 воын, көймөд пјатилетка бөрја во вылө, 180 мильярд шайт (1926—1927 војасса доңасын) 95,5 мильярд шайт серти 1937 воын, мөднөгөн-кө көймөд пјатилеткаын промышленној прөдукцијалыс 88 прөцент вылө содөм.

СССР-са промышленној прөдукција быдмөмлыс среднегодовой темп көймөд пјатилеткаын лөсөдны 13,5 прөцент, сөсса производ-

(Вөзө вөдө 3 лөстбокыс)

СССР-са НАРОДНОЈ ОВМОС РАЗВИТЈЕЛОН КОЈМОД

ПЈАТИЛЕТНЕЈ ПЛАН

(1938 — 1942 вога)

ВКП(б) XVIII-од сјезд вылын В. МОЛОТОВ јорт докладлон тезисјас, кодјасос кызвыннас ошкөма ВКП(б) ЦК Политбјуроон (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

ство средствојас вчөм куза среднегодовой прирост лөсөдны—15,2 прбчент, а потребленије предметјас лөзөм куза—11 прбчент.
2. Урчитны којмөд пјати-

летка пом кежлө, мөднөгөн-кө 1942 воын промышленност важнејшөј отраслиас куза прбдукцијалыс тащөм размер:

	1942 во	1942 во 1937 во динө прбчентјасөн
Став промышленност (1926/27 војасса донјасын) мильард шайтјасөн	180	188
СЫ ЛЫДЫН:		
Производство средствојас вчөм	112	203
Потребленије предметјасөн производство	68	169
Машиностројеније да металлообработка (1926/27 војасса донјасын) мильард шайтјасөн	62	225
Магистраној паровозјас (условној „Е“ да „СУ“ вылө вужөдөмөн) штукајасөн	2.090	132
Төварној вагонјас двухосној исчисленијеөн сурс штукајасөн	90	153
Автомобилјас сурс штукајасөн	400	200
Электроенергија мильард килватт часјасөн	75	206
Изшом мильон тоннјасөн	230	181
Уль нефть газөн	54	177
Торф	49	206
Чугун	22	152
Стал	27,5	156
Прокат	21	162
Сы лыдын качественној тоннјасөн		199
Химическөј промышленност (1926/27 војасса донјасын) мильард шайтјасөн	13,4	227
Цемент мильон тоннјасөн	10	183
Феловөј древесина кыскалөм мильон кубометрјасөн	200	180
Пиломатериалјас кбм	45	156
Бумага сурс тоннјасөн	1.300	156
Хлопчатобумажној ткаңјас мильон метрјасөн	4.900	142
Шерстанөј ткаңјас	175	167
Кучик комкот мильон гозјасөн	235	143
Сахар песок сурс тоннјасөн	3.500	144
Консервјас мильон банкајасөн	1.800	206

3. Машиностројеније став выныс развивајтөмөн, кодлы принадлежитө ведушщөј роль народној овмөс техникескөја вооружитөмын, обеспечитны передовөј техника народној овмөс став отраслиасө да СССР-са оборона став видјас вылө пыртөм, государстволон өнија требованијас серти. Содтыны машиностројенијелыс продукция којмөд пјатилетка пом кежлө 2,25 пөв, мөднөгөн-кө төдчымөнја вылөжык промышленностлөн общөшөј содөмыс, обеспечитны станокјаслыс став видјас лөзөм, решителнөја кыпөдны вылын производителнөј да специалној станокјаслыс уфелнөј вес, торпөн-чин автоматјаслыс да полуавтоматјаслыс. Содтыны металлорежушщөј станокјас 1942 воын 70.000 штукадө лөзөм 1937 воын 36.000 штука пыдфи, станокјаслыс ассортимент 800 типоразмердө вайөдөмөн.
Вөны СССР-са народној овмөслөн пыр содыс потребностјасыс энергетическөј машиностројенијелыс отностителнөј бөрбөкөм. Содтыны паровөј турбинајас лөзөм пјатилеткаөн 4,8 пөв, паровөј котолјас лөзөм 4,6 пөв. Став мерајасөн паскөдны да содтыны удельнөј вөссө 12.000 килватт да ичөтжык мощноста шөрпөлдө да поснө турбинајас вчөммын. Освоитны Кузбывшевскөј гидроэоллы мощнонөј гидротурбинајас вчөм.

Торја выиманије сетны локөмобилјас, стационарној да судовөј фельјас, первој өчерөдын быстросходнөј, а сиз-жө газ вылын ужалыс двигателјас лөзөм паскөдөмлы. Вужөдны газогенераторјас вылө вөрлеңан ужјас вылыс став машинајас, а сиз-жө төдчымөнја лүкөн выму овмөсса тракторној парклыс да автомобильној парклыс.
Вөны бөрбөкөччөм строителнөј машинајас да механизмјас вчөммын, а сиз-жө строителнөј инструмент лөзөммын.
Форсирүтны химическөј промышленностлы сложнөј аппаратура да оборудованије вчөм да тырвыжө обеспечитны сылыс вынөдөра быдмөм. Освоитны хлопчатобумажној да шерстанөј фабрикајаслыс машинајаслыс вылө тинјас вчөм, бырөдны прјадилнөј оборудованије вчөммын бөрбөкөм, пјатилетка пом кежлө ватерјаслыс производство 6 пөв содтөмөн. Обеспечитны морскөј да океанскөј транспорт өнија суднојаслөн став идјасөн да лөсөдны судостројенијелыс производственнөј мощностјас, кодјас тырмөны СССР-са морскөј да речнөј транспортлыс содыс потребностјас өтөчественнөј производствөөн обеспечитөм вылө. Паскөдны автоматическөј да телемеханическөј управленије аппаратуралыс производство.
4. Став мерајасөн развивајтны промышленност-

лыс угольнөј да нефтанөј отраслиас, кодјас ем топливнөј база странаса став народној овмөслөн. Паскөдны изшом перјөм сизө уровнемөз, кодө обеспечивајтө не сөмын страналыс текушщөј потребностјас вөвтөм, но и хожајственнөј запасјас да государственный резервјас лөсөдөм. Обеспечитны изшом перјөмлыс јонжыка вылын темпјас Уралса, Подмосковнөј бассейнса, далнеј Востокса да Среднеј Азияса изшом районјасын да содтыны сенө изшом перјөм којмөд пјатилеткаын: Уралын—2,8 пөв, Подмосковнөј бассейнын—2,4 пөв, далнеј Востокаын—2,5 пөв да Среднеј Азияын 4,4 пөв. Содтыны бурөј у г о л перјөм којмөд пјатилетка план кадколастын 2,6 пөв. Лөсөдны местнөј изшом перјөмлыс вылө базајас странаса став районјасын, көнө емөс көт нежыкд месторожденијес, да на јөс развивајтөм серти вужөдны местнөј промышленностса предпрјатиејасөс, коммунальној предпрјатиејасөс, школајасөс, больницајасөс да учрежденијејасөс ылыс ваян ломтас вылыс местнөј ломтас вылө. Завершитны изшом перјөмлыс комплекснөј механизација странаса став угольнөј районјасын да кыртны изшом перјөм странаса став угольнөј районјасын цикличнөј ужлыс график — шахторјас ужлыс стахановскөј производителност пыртөм подув вылын.
Лөсөдны Волга да Урал коста районын вылө нефтанөј база—„Мөд Баку“. Нефть перјөмлыс да нефть переработатөмлыс программа обеспечитны геолого-разведочнөј ужјас өдјө развивајтөмөн нефть перјөмын да переработатөммын вылын техника пыртөмөн: буренијелөн врашчателнөј способ давленије улын буреније; компрессорнөј да глубинно-насоснөј добыча, газыс бензин бостөмөн эксплуатациалөн тупкөса метод. Стрөитны нефтьепроводјаслыс да нефтьебазајаслыс сет торпөн СССР-са асыввыв районјасын.
Паскөдны т о р ф ј а н ө ј промышленност, торпөн сөщөм областјасын, кызи Ивановскөјын, изшом ыли расстојаније вылө новлөм чинтөм могыс, а сиз-жө быднөг өдөдны славецјас испөзүтөм.
Паскыда развернитны ломтасјаслыс став видјас газифицирүтөм да изшомјас подземнөј газифицирүтөм, којмөд пјатилеткаын изшомјаслыс подземнөј газификацијасө промышленностлөн самостоятелнөј отраслө пөртөмөн. Содтыны којмөд пјатилетка чөжөн нефтанөј да чисто-газовөј

месторожденијесыс газ перјөм 3,5 пөв. Стрөитны да пыртны эксплуатацијаө подземнөј газификацијалыс уна промышленнөј станција донбассын, Подмосковнөј бассейнын да СССР Асыв вылын, получајтан газсө энергетика, химическөј промышленност да коммунальној овмөс вылө испөзүтөмөн. Развивајтны коксовөј да доменнөј газјас испөзүтөм магистраннөј газопроводјаслыс сет стрөитөмөн, медвоз донбассын.
Лөсөдны искусственнөј кизер ломтаслыс промышленност чорыд ломтас гидриваније подув вылын, медвоз Асыв вылын, а сиз-жө газыс кизер ломтаслыс синтез.
5. Электроовмөс лүкөдын бырөдны имеитчыс частичнөј диспропорција промышленност јона содөм да электростанцијаслыс мощностјас тырмытөма содтөм кыстын сөщөм ногөн, медым электростанцијаслөн быдмөмыс панјис не сөмын промышленностлыс быдмөм, но и обеспечитис электрическөј мощностјаслыс төдчымөнја резервјас лөсөдөм. Такөд лөсалөмын содтыны электростанцијаслыс общөшөј мощност вит водн 2,1 пөв. Тепловөј электростанцијас стрөитөмын вужны нежыкд да шөркөф электростанцијасөс 25 сурс килватт вынөн да улөжык. Осүфитныгырыс электростанцијасөн поснөјаслы да шөркөфјаслы ушщөрб вылө кызи неправильнөј да народној овмөслы вреднөј увлекајтөм. Рајоннонөј тепловөј электростанцијаслыс мощност вынөдөванны быд торја случаяын правителствөлы. Паскыда пыртны вылө энергетическөј техника, парлыс вылын давленије да перегрев вылө теплофикационнөј турбинајас примөнајтөм да электростанцијаслыс да сетевөј овмөслыс основнөј производственнөј процессјас автоматизирүтөм.
6. Пөртны химическөј промышленностөс промышленност ведушщөј отраслиас пыс өтикө, кодө тырвыжө могмөдө народној овмөслыс да страна обороналыс потребностјас. Којмөд пјатилетка—химиялөн пјатилетка. Сјезд шуд содтыны химическөј промышленностлыс продукция 2,3 пөв, мөднөгөн-кө төдчымөнја вылөжык промышленностсө зөннас содтөм серти. Төдчымөнја содтыны серно-азотнөј кислота вчөм, синтетическөј аммиак, искусственнөј волокно да пластическөј массајас вчөм Лөсөдны органическөј синтезлыс вылө отраслиас (синтетическөј спирт, уксуснөј кислота да мукөд) нефтьепереработкалыс, каучук, кокс вчөмлыс да припод-

ној газјаслыс побочнөј прбдуктајас испөзүтөм подув вылын. Обеспечитны химическөј промышленностса став отраслиасын чорыд технологическөј режим да вылө достивенијес өтарө пыртөм: химическөј производство интенсифицирүтөм, периодическөј процессан неперывнөј вылө вужөм, вылын давленијејас испөзүтөм, электрохимическөј методјас развивајтөм. Механизирүтны химическөј промышленностын трудојөмкөј ужјас, развивајтны производство автоматизирүтөм.
7. Чернөј металлургија лүкөдын, кодлөн развивајтчөм уна торпөн оперөделајтө став промышленностлыс да народној овмөслыс быдмөм да сы вөсна требүтө производственнөј мощностјас содтөм вөсна торја постояннөј төждысөм, шөдөдны производствөсө неуклоннөја да серпознөја кыпөдөм. Којмөд пјатилетка—специалнөј сталјаслөн пјатилетка. Сјезд шуд содтыны качественнөј прокат кык пөв лөзөм да обеспечитны специалнөј сталјас лөзөм јона содтөм: чорыд сплавјас, ситөм, кислөтө да жароупорнөј, инструменталнөј, переөөионнөј, трансформаторнөј, а сиз-жө ферросплавјас. Паскыда развернитны сераыс да фосфорыс чистөј рудајасыс древесно-угольнөј ч у г у н ј а с сывдөм. Бырөдны прокатнөј станјаслыс вредителскөј специализација, кодө вайөдө металл встречнөј да далнеј перевозкајасө, да обеспечитны странаса основнөј металлургическөј базајас вылын металлөн став јонжыка ходөвөј сортјаслыс прокат. Лөсөдны далнеј Востокаын вылө металлургическөј база места вылын машиностројенијелыс став потребностјас обеспечитөм вылө тырвыжө металлургическөј циклөн. Содтыны вит водн Союзса асыввыв районјаслыс удельнөј вөссө чугун сывдөмын странаын общөшөј сывдөм серти 28-саң 35 прбчентөз.
8. Содтыны цветнөј металлјас лөзөм размерјасөз, кодјас обеспечивајтөны народној овмөслыс да страна обороналыс өдјө быдмыс потребностјас могмөдөм. 1942 воын сөд ыргөн сывдөм содтыны 2,8 пөв, алюминий сывдөм (силумин лөдөмөн)—3,3 пөв 1937 вөкөд өткофалөм серти. Обеспечитны свинец, цинк, никель, озыс, магний, вольфрам, молибден производствөлыс гырыс темпјас. Паскыда пыртны цветнөј металлјас вежысјасөс машиностројеније став отраслиасын.
(Вөзө вөдөд 4 листбокыс)

